

פרוטוקול ועדת הגנת הסביבה מיום 23.11.2021

פרוטוקול ישיבת ועדת הגנת הסביבה שהתקיימה ביום שלישי 23.11.2021 - פרונטלי+ זום

חברי הוועדה המשתתפים:	אפרת מזרחי – יו"ר, מעוז ינון, רון זליגמן, נירית לביא-אלון (זום), שירי לאור-רוזן (זום), מיכל זיו (זום),
נעדרו:	שלום טרם, אלינור אלפסי – בראל, אילן גולדנברג, אושרת נגר – מנהלת השירות לתושב
מוזמנים:	יואב - מהנדס מועצה דרור פבזנר משרד הגנת הסביבה מחוז חיפה – אגף מים ונחלים - dror@npa.org.il ליאת הדר בן-אשר -אקולוגית, אדריכלית נוף, עובדת רמת הנדיב, תושבת גבעת עדה וחברה בפורום שוחרי נחל עדה.

על סדר היום:

1. הצגת תפיסת שימור נחלים בפני מהנדס המועצה :
נחל תנינים – נירית לביא אלון
נחל עדה- ליאת הדר בן אשר
2. הצגת תמונת מצב גגות סולאריים על מבני הציבור במושבות
3. בדיקת ייתכנות מיזם קומפוסטרים בייתים

המלצות הועדה:

1. המועצה תפעל לעבוד בשיתוף פעולה עם רשות הניקוז בכדי לדאוג לשימור אקו-הידרולוגי של סביבות הנחלים תנינים ונחל עדה:
 - א. הקמת פורום חשיבה שיגבש את מדיניות המועצה לגבי הנחלים
 - ב. עצירת פעולות בלתי הפיכות עד לתכנון מפורט מוסכם
 - ג. תכנון משותף ומוסכם לגבי תחזוקה והסדרת הנחלים.
 - ד. איתור קולות קוראים רלוונטיים של קרן שטחים פתוחים ועוד לטובת תכנון מבוקר של הנחלים
2. בדיקת ייתכנות שימוש בקומפוסטרים בייתים –אפרת תכין שאלון להפצה לתושבי בנימינה וגבעת עדה.

דיון:

נרית: מציגה מצגת שהכינה ומסבירה את נושא מפעל הניקוז ותוכנית הסדרה שהכינו רשות הניקוז והגישו למשרד החקלאות מתוקף חוק הניקוז. הציטוטים במצגת הינם מתוך המסמכים שחשופים לציבור, מתוך ועדת השיפוט. חברי חיים לנחל תנינים הגישו לועדת השיפוט מסמך התייחסות ארוך. במצגת מוצג התמצית.

עיקר התוכנית מדבר על הסדרת הניקוז, אין ביטוי למטרות הידרולוגיות אקולוגיות חברתיות וכלכליות כפי שאמורות להיות בתוכניות כאלו.

ההסדרה מדברת על בינוי רב בבולדרים לדיפון הנחל.

אנחנו מבקשים לקבל הסדרה לא קונבנציונאלית, ניהול אגן משולב. בתוכנית הזו לא מסתכלים על פשטי הצפה, פיתוח המרחב וגידול בנגר עקב בינוי. התוכנית לא מספיק טובה.

רשות הניקוז כרמל הובילה תוכנית טובה שהייתה מקובלת על קבוצת הפעילים של "חיים לנחל תנינים". אך בפועל רשות הניקוז הגישה לאישור תוכנית אחרת לגמרי, ולא קרובה לתוכנית המקורית.

בתוכנית הזו אין התייחסות לתמא 1.

אלמנטים חסרים – מתוך המצגת:

הנושא דחוף היות ובבנתה תוכנית מפורטת לקטע בין מסילת הרכבת לדרך יפו. אם מפעל הניקוז מאושר, התוכנית המפורטת תצא לפועל ללא אפשרות התנגדות.

שלב א' – מניעת הצפות בבנימינה- הסדרה ניקוזית ללא התייחסות אקולוגית. בעתיד כשהיו אמצעים, ניתן יהיה לבצע את החתך האקולוגי. דיפון בולדרים לא יאפשר פיתוח אקוהידרולוגי רצוי.

ליאת: לפני כ 20 שנים נחתמה אמנה בין רט"ג לרשות הניקוז שהגדירה רמות רגישות שונות של מקטעי הנחלים בתחום הרשות. נחל עדה נמצא באמנה זו ברמת רגישות נמוכה. האמנה מדברת על רמת התחזוקה של הנחל – כיסוחים, עבודת עפר וכדומה.

הקורונה הדגישה את הנחל כציר פעילות לתושבים, ליד הבית לפנאי ספורט ונופש.

בגבעת עדה התגבשה קבוצה, שוחרי הנחל, אשר מעוניינים לשמר את הנחל כבית גידול טבעי. הם ערכו סקרים בשיתוף תושבי האזור ואנשי מקצוע והצביעו על טריטונים, גחליליות (שכבר לא רואים כמעט בארץ), דגים ובכלל לנחל פוטנציאל לשמש כמסדרון אקולוגי.

פנינו למשה יזרעאלי לשנות את רמת הרגישות של נחל עדה. מניעת כיסוחים שגובלים בשטחים חקלאיים. התפיסה של רשו הניקוז היא שמכסחים כדי למנוע הצפות, אך בפועל השורשים של הצמחים הם אלו שמחזיקים את הגדות. דווקא הצטברות הסחף בתוך הערוץ היא הגורם שעלול לגרום להצפות. אי כיסוח מהווה מבחינת רשות הניקוז בעיה בטיחותית.

כאקולוגית, אני מאמינה שיש לפתוח ו"לאוורר" את חישת הקנים כדי למנוע השתלטות של מינים דומיננטיים כמו קנה ופטל.

בסופו של דבר הייתה הבטחה של רשות הניקוז שהם מכסחים גדה אחת כל שנה לסירוגין. בפועל כסחו את שתי הגדות.

אזור הבריכה- טיפוח הנחל משך הרבה מאוד אנשים, החקלאים חוו גניבות פירות מהמטעים הסמוכים ובשל הפרסום במדיה, המקום הפך לאזור פיקניקים ו"על האש". אנחנו לא מעוניינים בכך. לדעת ליאת כדאי לקדם סגירה לכלי רכב ולאפשר מעבר של רכבים חקלאיים בלבד. חשוב שהמועצה תקדם הכנת תוכנית לנחל באמצעות מימון אשר יושג דרך פניה לקולות קוראים של הקרן לשטחים פתוחים, תכנון אגני למניעת נזקי הצפה ונוספים.

במ.א. אלונה נעשה תהליך תכנוני של 3 מקטעי ניל תנינים בשטח המועצה. הם פנו לקול קורא וגייסו סכום של כמיליון ₪.

אנו קוראים לפתוח בהליך תכנוני לנחל עדה, אשר יובל ע"י המועצה וייעשה בשיתוף רשות הניקוז. ועד אז אנחנו מבקשים שלא לעשות פעולות בלתי הפיכות ברצועת הנחל (דוגמת הבולדרים באזור הבריכה.)

דרור- מחוז חיפה אגף מים ונחלים צפון - תחום הטיפול החל בנחל תנינים וצפונה. קיימים קולות קוראים של שיתוף תושבים לפעילויות קהילתיות סביב הנחלים רשות הניקוז אמונה על תחזוקת הנחל מניעת הצפות ולא על הסדרה. יש צורך ברענון האמנה ע"י סקרים חדשים.

רשות הניקוז שמה את מפת הרצונות שלה על מפת הנחלים וזאת כדי להגיע לתוצאה מייטבית. רשות הניקוז ורט"ג מתכנסים אחת לשנה למצוא את שביל הביניים.

קרן לשימור שטחים פתוחים מאפשרת להגיש בקשה לסקרים מציע שרשות הניקוז תכין תוכנית כוללת על כל הנחל שכוללת גם את משרד הבריאות, הגנת הסביבה והחקלאות. השר הממונה על רשות הניקוז הינו שר החקלאות. האחריות שיש לרשות הניקוז מאוד גדולה!

הגישה השתנתה. אם בעבר התפיסה היתה להעביר מהר עד כמה שאפשר את טיפת הגשם לים, היום מדברים על "לא לבטון ולא לבולדרים".

לגבי נחל תנינים נעשתה תוכנית בחלק מהמקטעים יחד עם אקוהידרולוג לגבי גדה אחת ולא שתיים. לבדיקה:

1. האם ניתן לפתוח את האמנה לנחל תנינים ועדה בלבד?
2. ועדה מחוזית מתבקשת לאזן את התוכניות. נציגיהם יושבים בקרן שטחים פתוחים ושם יש לנו השפעה.

קיימת ועדה מקצועית שיושב בה גם שר החקלאות. מטעמנו חברים, אנוכי- דרור ואבי אוזן אנחנו מכניסים אלמנטים אקולוגיים בתוכנית בכפוף לתמ"א 1.

התוכנית צריכה לקבל את אישור הוועדה המחוזית שהיא גם זו שיכולה לשלוח את רשות הניקוז לעשות תיקונים דרמטיים.

רון: חשוב שהתוכנית תיקח בחשבון את הבנייה הרוויה המאושרת של זכרון המשפיעה בצורה משמעותית על הנגר העילי בכל בקעת הנדיב. כמו כן יש לבדוק את איכות המים בנחלים עקב צמידות למערכות דישון וחומרי הדברה הנשטפים אף הם בנגר לנחלים.

יואב - רשות הניקוז הינו הגוף המרכזי שאמון על הטיפול בנושא ברמה בטיחותית. הם נושאים באחריות ובעלויות אם משהו משתבש.

ועוד שחקן משמעותי הינם החקלאים אשר גם אותם צריך לקחת בחשבון הטיפול בנחלים.
 רשות הניקוז פועלת מתוך חוק הניקוז ולא מתוך חוק התכנון והבנייה לדוג' תמ"א 1.
 יש כאן הרבה בעלי עניין שיגיעו לשולחן משותף.

2. להלן תמונת מצב של ביצוע גגות סולאריים על מבני הציבור ברחבי המושבות:

פרויקט התקנת מערכות פוטוולטאיות בבנימינה - גבעת עדה

שם	מבנה	שטח גג להתקנה במ"ר	אומדן KW פוטנציאלי מעודכן ליום 25/8/21
1	בית ספר "כרמים"	1100	65
	אולם ספורט	900	54
	תיכון	1100	144
סה"כ בית ספר "כרמים"			263
2	מבנה מרכזי	1100	145
	מבנה כיתות מערבי	500	
3	בית ספר "גבע"	960	122
	אולם ספורט מפעל הפיס	280	42
	מבנה מתנ"ס	280	35
	מבנה כיתות ראשי	330	38
סה"כ בית ספר "גבע"			237
4	בית ספר "בראשית"	1200	250
	שלב ב'	900	
5	מתנ"ס - מגרש כדורסל מקורה	660	70
6	מגרש כדורסל מקורה	200	28
7	מבנה ראשי	1400	195
8	חי 39 גבעת עדה		220
סיבת אוטובוסים חניון תחתון			1408

3. הנהלת המועצה בדיוניה על תקציב 2022, מבקשת לקבל נתון על פוטנציאל המשתמשים בקומפוסטרים בייתים בכדי להכניס תיקצוב מתאים לשנת התקציב הבאה.

הכוונה היא להיכן שאלון שיופץ לתושבי המושבות האם בכוונתם להצטרף למיזם שימוש בקומפוסטרים בייתים. המשמעות הסביבתית ברורה- הפחתה בשינוע פסולת אורגנית, הפחה בהיטל הטמנה ועבור כל בית תוצר קומפוסט בייתי איכותי. רמת הנדיב תלווה את המיזם מבחינה מקצועית. המועצה תסבסד את רכישת הקומפוסטרים עבור התושבים המשתתפים. אפרת תכין שאלון להפצה לתושבים. נעדכן בתוצאות השאלון.

רשמה: אפרת